Taxe și investiții străine noi – o şansă serioasă dată de contextul geopolitic

Autor: Alex Milcev, Liderul departamentului de Asistenţă Fiscală şi Juridică, EY România

Se vorbește mult legat de deficitul bugetar, nevoia de bani pentru cheltuieli previzibile, dar şi cele neprevăzute (de ex., costurile pandemiei, subvenții pentru energie, creșterea importantă a cheltuielilor cu apărarea etc.) și, desigur, despre sursele de finanțare ale acestora. De multe ori, se discută despre necesitatea creșterii gradului de colectare, nevoia și oportunitatea unei creșteri de taxe și impozite, la fel pe partea de împrumuturi ale statului. Se vorbește mai puțin însă despre investițiile străine directe (ISD) ca sursă de venituri bugetare. Este cert că această temă trebuie și începe să devină o zonă de preocupare a tuturor responsabililor și decidenților din zona economică și politică.

Este un context special, chiar am putea spune unic, ceea ce se întâmplă în ultima perioadă, de la momentul începerii conflictului dintre Rusia şi Ucraina, din februarie 2022 încoace. Războiul de la granița de nord a României a schimbat foarte multe lucruri, în mod vizibil și imediat, având și efecte mai puțin evidente, deși cu impact major. Printre acestea este și fluxul ISD în regiunea Europei Centrale și de Est, inclusiv Rusia, Belarus și Ucraina, dar și alte ţări din CSI. Vorbim, în acest context, mai ales despre repoziționarea României pe harta destinațiilor acestor investiții.

Mai concret, în această nouă realitate geopolitică este de presupus că sunt miliarde de USD care își caută o destinație. De exemplu, în Rusia s-au investit peste 100 miliarde de USD

în ultimele decenii, mare parte dintre acestea nemaiexistând acum, fiind pierdute sau retrase de către investitorii străini.

În absenţa războiului, acestor investiţii li s-ar fi adăugat alte miliarde în perioada următoare, conform planurilor de dezvoltare anunțate înainte de război. Acum, brusc, acești bani – retrași sau deja alocați, trebuie să-și găsească o nouă destinație. Este puțin probabil ca aceasta să fie Estul îndepărtat, având în vedere existența anumitor divergențe geopolitice între europeni și China. De asemenea, și mai puțin probabil este ca acești bani să se întoarcă în țările de origine, precum SUA, Marea Britanie, Germania, Franța. Ce se va întâmpla cu ei și cum se poziționează România ca potențială (atractivă) destinație pentru toate aceste fonduri?

În primăvară, am realizat un studiu, la nivel european, privind atractivitatea diferitelor țări europene pentru investitorii străini – EY Attractiveness Survey 2022. Studiul a fost realizat după începutul războiului. Din acest punct de vedere, România este pe un onorabil loc patru, după Marea Britanie, Lituania și Portugalia.

Mai mult, țara noastră este considerată ca fiind cea mai atractivă din Europa pe supply chain și logistică, după doi ani de pandemie și 10 luni de război în apropiere, pe fondul unor crize punctuale, sectoriale, cum ar fi cea a chip-urilor pentru industria auto, dar și altele. Cu alte cuvinte, suntem în top pe radarul investitorilor străini care vor să deschidă un business aici ori să extindă unul existent, chiar în condițiile actuale. Prin urmare, sunt create premisele de bază pentru a atrage și a asimila o parte importantă a acestui flux neașteptat de ISD.

Ce impact poate avea acesta asupra situației finanțelor în România? Desigur, asemenea investiții străine directe vor crea locuri de muncă și vor contribui prin impozite directe și indirecte la creșterea veniturilor bugetare.

Atragerea acestora reprezintă, în opinia mea, acea șansă unică pe care o avem ca țară în contextul descris. Este o măsură care poate face o mare diferență în următorii cinci ani, nu doar din punct de vedere al echilibrării bugetului, dar și în sensul accelerării dezvoltării economiei noastre.

Timpul este critic: banii investitorilor nu vor sta în conturi, iar dacă în următoarele 12-18 luni nu vor fi atrași în România, aceste fonduri își vor face casă în altă parte.

Cum să facem ca investitorii străini să vină și să rămână la noi în țară? Este suficient să știm noi că avem aceste avantaje pentru a atrage investiții? Categoric, nu – trebuie să știe și investitorii străini! De aceea, avem nevoie urgent de o agenție de investiții străine modernă, proactivă și extrem de dinamică. Ceea ce există în acest moment nu este corespunzător cu ceea ce ar trebui să fie, ca rol dinamic în economia națională. Alte țări își promovează activ și eficient interesele prin intermediul unor asemenea agenții și deja au înregistrat succese notabile.

În acest fel, o strategie de atragere agresivă a investițiilor străine, care să includă reconfigurarea agenției investițiilor străine în România, trebuie să fie parte intrinsecă și obligatorie a procesului de dezvoltare economică.

Să nu uităm că majorarea stocului de ISD reprezintă, de fapt, un vot de încredere în perspectivele economice ale României pe termen lung, dar, nu ultimul rând, îi sporește și importanța geopolitică, contribuind astfel la siguranța națională.